

Terry Pratchett

ÇOBANIN TACI

BİR DİSKDÜNYA® ROMANI

Delji

2012

Terry Pratchett

Terry Pratchett çağdaş fantastik edebiyatın en popüler yazarlarından biri. Özellikle, olağanüstü başarı kazanmış “DiskDünya” dizisiyle tanınıyor.

Kitapları, birçok ödüle aday gösterilen Terry Pratchett, *Ulus* ile 2001 Carnegie Madalyası Ödülü'nü kazanan *Muhteşem Maurice ve Değişmiş Fareleri* kitaplarının da yazarıdır.

2014 yılında DiskDünya'nın 41. kitabını tamamlayan ve 12 Mart 2015'te yitirdiğimiz Pratchett, İngiltere'nin “kitabı en çok çalınan” yazarlarından sayılıyor.

www.terrypratchett.co.uk

Delidolu Yayınlarından Çıkan Kitapları:

DiskDünya

Büyünün Rengi

Fantastik Işık

Eşit Haklar

Mort

Hasbüyü

Çobanın Tacı

Tudem Yayınlarından Çıkan Kitapları:

Ulus

DiskDünya

Küçük Özgür Adamlar

Gökyüzü Dolu Şapka

Kış Ustası

Geceye Bürüneceğim

Muhteşem Maurice ve Değişmiş Fareleri

Johnny Maxwell

İnsanlığı Ancak Sen Kurtarabilirsin

Johnny ve Ölüler

Johnny ve Bomba

© 2015, Terry and Lyn Pratchett
© 2016, Tudem Yayın Grubu • 1476/1 Sk. No: 10/51
Alsancak - Konak/İZMİR

İlk baskı 2015 yılında, İngiltere’de *The Shepherd’s Crown* adı ile
Random House Children’s Publishers UK tarafından gerçekleştirilmiştir.

ISBN: 978-605-5060-40-4

Birinci Baskı: Mart 2016 (2000 adet)

Yayınevi sertifika no: 11945 Matbaa sertifika no: 26886

Türkçeleştiren: Niran Elçi
Editör: Ozancan Demirişik
Dizi Editörü: Burhan Düzçay
Son Okuma: Sinan Çam
Kapak Görseli: Paul Kidby
Kapak Tasarımı: Burak Tuna
Baskı ve Cilt: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. km. Başkent OSB 22. Cadde No: 6 Malıköy/Ankara
0 312 284 18 14

Tüm hakları saklıdır.

Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın
tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik,
mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

DELİDOLU, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. A.Ş.nin
tescilli markasıdır.

www.delidolu.com.tr

Terry Pratchett

ÇOBANIN TACI

BİR DİSKÜNYA® ROMANI

Deli

Esmerelda Havamumu için –
nasıl gittiğine dikkat et.

AÇILIŞ TEBEŞİRDE BİR TAÇ

Halka Deniz'in karanlığında doğmuştu. Başta yalnızca denizde yüzen, gelgit dalgalarının ileri geri sürüklediği yumuşak bir şeydi. Bir kabuk geliştirdi, ama içinde yaşadığı çalkantılı, teker meker dünyada kabuğunu kolaylıkla kırabilecek dev yaratıklar vardı. Yine de hayatta kaldı. Dalgaların ve denizde yüzen diğer canlıların getirdiği tehlikeler hayatına bir son verene kadar bu şekilde yaşayabilirdi. Ancak o, bir su birikintisine rastladı.

Kumsalın biraz yukarısında, ılık bir su birikintisiydi. Zaman zaman Merkez'den esen fırtınalar birikintideki suyu yeniliyordu ve yaratık orada, kendinden daha küçük şeyleri yiyerek yaşadı, büyüdü ve sonunda kral oldu. Sıcak bir yaz bastırmasa ve güneşin kızgın bakışları suyu buharlaştırmasa daha da büyüebilirdi.

Küçük yaratık öldü ve kabuğunu geride bıraktı. Kabuğun içinde keskin bir şeyin tohumu vardı. Bir sonraki fırtınada dalgalar onu sahile sürükledi, kabuk oraya yerleşti ve fırtınanın sürüklediği diğer döküntüler ve çakıl taşlarıyla birlikte ileri geri yuvarlanmaya başladı.

Çağlar geçtikçe deniz çekildi, sahil kurudu ve uzun zaman önce ölmüş yaratığın dikenli kabuğu başka küçük canlıların kabuklarının altında kaldı. Kabuk öylece yattı, içindeki keskin çekirdek büyüdü ve sonunda Tebeşir olarak bilinen tepelerde sürüsünü güden bir çoban tarafından bulundu.

Çoban gözüne çarpan bu tuhaf nesneyi eline aldı ve evirip çevirdi. Yumru yumruydı, ama şekilsiz değildi ve avucuna sığıyordu. Çakmaktaşı olamazdı, şekli fazla düzgündü, ancak yüreği çakmaktaşı kadar sertti. Yüzeyi taş gibi griydi ama grinin altında altın ışıltısı vardı. Tepesindeki yassı kısımda, yıldız biçiminde merkezden yayılan, düzenli aralıklarla dizilmiş beş belirgin çıkıntı dizisi mevcuttu. Daha önce de buna benzer şeyler görmüştü. Ama bu, farklı görünüyordu – neredeyse eline atlamıştı.

Küçük nesneyi avucunda yuvarlayarak evirip çevirdi ve nesnenin ona bir şey anlatmaya çalıştığını hissetti. Aptalcaydı, biliyordu. Henüz birasını içmemişti ama tuhaf nesne, dünyasını doldurmuş gibiydi. Sonra aptallık ettiği için kendine küfretti, ancak yine de nesneyi atmadı ve meyhanedeki arkadaşlarına göstermeye götürdü.

“Bakın,” dedi, “taca benziyor.”

Elbette, arkadaşları ona güldü ve “Taç mı?” dedi. “Tacı ne yapacaksın ki? Sen kral değilsin Daniel Sızı.”

Ama çoban nesneyi eve götürdü ve mutfaktaki, sevdiği şeyleri dizdiği rafa koydu.

Nesne orada unutuldu ve tarihte kayboldu.

Ama Sızılar için değil. Sızı ailesi onu nesilden nesile aktardı...

BİRİNCİ BÖLÜM

RÜZGÂRIN ESTİĞİ YER

Aklımızda kalan ve zaman zaman hatırladığımız günlerden biriydi. Yaylanın yükseklerinde, annesiyle babasının çiftliğinin yukarılarında, Tiffany Sızı dünyanın sonunu görebildiğini hissediyordu. Hava billur gibi berraktı ve sert rüzgâr, dallarını silkeleyerek baharın getireceği yeni yapraklara yer açan dişbudak ağaçlarının arasında ölü sonbahar yapraklarını savuruyordu.

Tiffany öteden beri neden burada ağaç yetiştiğini merak etmişti. Sızı Nine ona, aşağıdaki vadinin bataklık olduğu günlerden kalma eski patikaların buraya kadar tırmandığını söylemişti. Nine'ye göre eskilerin evlerini yükseğe yapmasının sebebi buydu – bataklıktan uzakta, hayvanlarını yağmalamak isteyen insanlardan uzakta...

Belki de orada buldukları eski taş halkası onlara güven vermişti. Belki taş halkasını onlar yapmıştı. Taşların nereden geldiğini kimse kesin olarak bilmiyordu ama kurcalamamaları gereken türden bir şey olduğunu biliyorlardı. Sorsanız buna inanmadıklarını söylerlerdi, fakat ne olur ne olmaz, diye düşünüyorlardı. Taş halkası gerçekten de eski sırlar veya bir hazine saklıyor olabilirdi belki, ama, eh, konu koyunlar olduğunda sırların ya da

hazinelerin ne faydası olurdu? Ve taşların çoğu devrilmiş olsa da, altında gömülü kişi topraktan çıkarılmak istemiyorsa ne olacaktı? Ölü olmanız, öfkelenmeyeceğiniz anlamına gelmezdi, ah hayır.

Ama Tiffany bir keresinde, bu taşlardan birkaçının oluşturduğu kemerden geçip Peri Ülkesi'ne gitmişti –*Uslu Çocuğun Peri Masalları Kitabı*'nda okuduklarına kesinlikle benzemeyen bir Peri Ülkesi– ve tehlikelerin gerçek olduğunu biliyordu.

Bugün, bir sebepten, taşların yanına gelme *ihtiyacı* duymuştu. Her sağduyulu cadı gibi, her koşula dayanan sağlam botlar giymişti – iyi, sağduyulu botlar. Ama toprağı ve toprağın ona anlattıklarını hissetmesini engellemiyorlardı. His, bir gıdıklanma gibi başlamıştı; ayağına yayılan ve onu dikkate almasını talep eden bir kaşıntı. Tiffany bir koyunun hazımsızlık sorununu çözmek için elini hayvanın poposuna sokmuşken başlayan his, onu yaylaya tırmanmaya, halkayı ziyaret etmeye zorlamıştı. Neden taşlara gitmesi gerektiğini bilmiyordu ama hiçbir cadı, bir çağrı olabilecek şeyi göz ardı edemezdi. Ve halkalar koruma olarak duruyordu. Taşların arasından geçip gelebilecek şeye karşı yurdunu koruyorlardı.

Kaşlarını hafifçe çatarak hemen oraya gitti. Ama bir şekilde orada, Tebeşir'in tepesinde, her şey yolundaydı. Her zaman öyleydi. Bugün bile...

Yoksa gerçekten öyle miydi? Çünkü Tiffany şaşkınlık içinde, o gün o eski taş halkasına sürüklenen tek kişi olmadığını gördü. Temiz, gevrek havada kendi etrafında döner, rüzgârı ve ayaklarının çevresinde dans eden yaprakları dinlerken, bir anlığına kızıl saçlar ve dövmeli mavi deri gördüğünü sandı. Coşkulu bir yaprak dalgası, tavşan kafatasından yapılmış bir miğfere takıldığında birinin, “Amanın!” diye mırıldandığını duydu.

“Beni keldanın kendi gönderdiydi,” dedi Herhangibir Rob, yakındaki kaya çıkıntısından. “Şu taşlara göz kulak olcaktım.” İşgalci güçlere karşı nöbet tutarmış gibi, çevresindeki manzarayı tarıyordu. Her yerden gelebilecek olan işgalci güçler. Özellikle de halkanın içinden gelebilecek işgalci güçler...

“O sinsiler geri gelip yine denemek isterse, biz onları karşılamaya her zaman hazırız, biliyon,” diye ekledi umutla. “Onlara en iyi Feegle konukseverliimizi gösterebilceemizden eminim.” On beş santimlik sıska, mavi vücudunu dikleştirerek kabardı ve kılıcını görünmez düşmana doğru salladı.

Tiffany bunu çok etkileyici buldu; her zaman etkileyici bulurdu.

“O kadim işgalciler uzun zaman önce öldü,” dedi düşünmeden, İkinci Şüpheleri ona doğru düzgün dinlemesini söylese de. Eğer Jeannie –Rob’un karısı ve Feegle kabilesinin keldası– sorun çıkacağını sezmişse, eh, demek ki sorun çıkacaktı.

“Öldü mü? Şeey, biz de ölüyüz,” dedi Rob.*

“Eh.” Tiffany içini çekti. “O eski günlerde ölümlüler yalnızca ölürdü. Sizin gibi geri gelmezlerdi.”

“Bizim lapamızdan biraz yeseler gelirlerdi.”

“O ne?” diye sordu Tiffany.

“Şeey, içinde her şey olan bi yahni. Elimizde varsa acıcık bren-di ya da... bilirsin, senin ihtiyar ninenin Koyun İlacı’ndan da biraz koyuyor.”

Tiffany güldü ama hissettiği huzursuzluk geçmedi. *Jeannie’yle konuşmam lazım*, diye düşündü. *Neden hem o, hem de botlarımız aynı şeyi hissediyor, bilmem lazım.*

*

* Feegleler ölü olduklarını düşünürlerdi, çünkü çalmak, savaşmak ve içmek için fırsatlarla dolu, harika bir dünyadaydılar. Tam da kahramanların öldükten sonra gidecekleri cinsten bir dünya.

Feegelerin yaşadığı dolaşık tünelleri barındıran çimen kaplı büyük höyüğe vardıklarında Tiffany ve Rob ana girişi gözlerden gizleyen dikenli çalığa yöneldiler ve Jeannie'yi dışarıda oturmuş, sandviç yerken buldular.

Koyun etli sandviç, diye düşündü Tiffany sinirle. Feegelerla bir anlaşma yaptığının farkındaydı aslında: Arada bir yaşlı bir koyun alıyor, karşılığında leş kargalarını uzak tutuyorlardı. Aksi halde kargalar sürüden ayrılan yeni doğmuş kuzuları –kuzuların en iyi yaptıkları şey kaybolup ölmektir– kapabiliyorlardı. Artık Tebeşir'de yaşayan kayıp kuzuların yeni bir numarası vardı: Minik ayaklarının altında birer Feeple ile yayladan aşağı hızla, bazen *geri geri* süzülürken görülebiliyorlardı.

Keldanın iştahı iyi olmalıydı, çünkü Nac Mac Feeple klanının tek bir keldası olurdu ve kelda bir sürü oğul doğurur, arada bir de şanslı bir kız fırlatırdı.* Tiffany, Jeannie'yi her gördüğünde minik kelda biraz daha genişlemiş, biraz daha yuvarlaklaşmış oluyordu. O kalçaları edinmek için *emek vermek* gerekirdi ve Jeannie şu anda, iki ekmek parçasının arasına kısırılmış yarım koyun bacağına benzeyen şeyi kemirirken, kalçalarını büyütme için kesinlikle sıkı çalışmaktaydı. O sandviçi bitirmek on beş santimlik bir Feeple için kolay iş değildi ve Jeannie yaşlı ve bilge bir keldaya dönüştükçe, 'kemer' sözcüğü eteğini tutan bir şeyden, ekvatorunu işaretleyen bir şeye dönüşecekti.

Yavru Feegeler salyangoz sürülerini güdüyor ve kendi aralarında güreşiyorlardı. Birbirlerine, duvarlara ve bazen de kendi botlarına çarpıp sekiyorlardı. Tiffany'yi de kendi keldalarının türünden biri olarak görürler ve hayranlık dolu bir ürküntüyle bakarlardı. Yaklaştığını fark edince kavga etmeyi bıraktılar ve endişe içinde onu izlemeye başladılar.

* Bazen kelimenin tam anlamıyla... Çünkü kelda genelde bir batında yedi Feeple bebeği doğururdu. Jeannie daha ilk doğumunda kızı bulmuştu.

Terry Pratchett

ÇOBANIN TACI

DİSKDÜNYA®NIN SON KİTABI

“Ayaklarının altındaki toprak titriyor, serbest kalmak için tasmasını çekiştiren yaralı bir hayvan gibi silkeleniyordu. Ve çoban tacı, önünde canlı bir varlık gibi parlıyordu. Gece göğünde zikzaklar çizerek kayıp kuzusunu arayan yalnız ışığım tacı. Avcuları kovalamak için orada çobanın tacı. Bir çobanın tacı...”

Tebeşir'in derinliklerinde bir şeyler kımıldanıyor. Tiffany Sızı onu ta iliklerinde hissediyor. Eski bir düşman güç toplamakta. Elfler işgale hazırlanırken, Tiffany tüm cadıları yanına toplamak zorunda. Toprağı korumak için. Kendi toprağını... Hesaplaşma vakti yaklaşıyor.

Terry Pratchett'in okurlarına ve DiskDünya serisine dokunaklı vedası. Ölmeden önce yazdığı bu son romanında okuru bir daha hiç unutamayacağı kahkaha ve gözyaşı dolu bir yolculuğa çıkarıyor.

“DiskDünya tüm edebiyat tarihinin en mükemmel yaratımlarından biridir.”

Patrick Ness

Delidolu

www.delidolu.com.tr
f/delidolu @delidolukitap

